

Теоретико-методологічні підходи до планування та управління рекреаційним простором міст

Ящук Валентина Ігорівна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Львівського торговельно-економічного університету

Yashchuk Valentyna

Lviv University of Trade and Economics

У статті досліджуються теоретико-методологічні та практичні аспекти планування та управління рекреаційним простором міста. Обґрунтовується необхідність використання інноваційних підходів до розвитку міського простору. Досліджено категорію «рекреаційний простір», зроблено висновок про необхідність переходу від управління рекреаційними зонами до управління рекреаційним простором. Наведено приклади досвіду міста Львова, який демонструє принципову можливість інноваційної модернізації рекреаційного простору історичного центру міста, шляхом реновації незатребуваних промислових об'єктів в сучасні інноваційні культурно-дозвільні, бізнес-структури, які поліпшують загальний стан рекреаційної інфраструктури міста. Поряд з тим постає питання про відсутність у міській владі стратегічного бачення розвитку міста, що призводить до загального невдоволення львів'ян. Проаналізовано чинники інноваційного розвитку рекреаційного простору міста, при управлінні рекреаційним простором обґрунтовується необхідність переходу до поліцентричної моделі, що дозволяє ефективно вирішувати існуючі проблеми якості та доступності рекреаційного простору.

Ключові слова: рекреація, методи планування, управління рекреаційним простором, інноваційний розвиток, креативний простір, рекреаційний простір.

Ящук В.И. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ПЛАНИРОВАНИЮ И УПРАВЛЕНИЮ РЕКРЕАЦИОННЫМ ПРОСТРАНСТВОМ ГОРОДОВ

В статье исследуются теоретико-методологические и практические аспекты планирования и управления рекреационным пространством города. Обосновывается необходимость использования инновационных подходов к развитию городского пространства. Исследована категория «рекреационное пространство», сделан вывод о необходимости перехода от управления рекреационными зонами к управлению рекреационным пространством. Приведены примеры опыта города Львова, который демонстрирует принципиальную возможность инновационной модернизации рекреационного пространства исторического центра города. Вместе с тем возникает вопрос об отсутствии у городских властей стратегического видения развития города. Проанализированы факторы инновационного развития рекреационного пространства города, при управлении рекреационным пространством обосновывается необходимость перехода к полицентрической модели.

Ключевые слова: рекреация, методы планирования, управления рекреационным пространством, инновационное развитие, креативное пространство, рекреационное пространство.

Yashchuk Valentyna. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL APPROACHES TO PLANNING AND MANAGEMENT OF RECREATIONAL SPACE OF THE CITIES

In article it is investigated theoretical bases and practical aspects of management of recreational space of the modern city. Author pay attention to need of use of innovative campaigns to development of city space, coming to a conclusion about inadmissibility of preservation of a state and degradation of his recreational space, need to provide satisfaction of the growing inquiries of citizens to quality and availability of recreational services. In article the category «recreational space» is investigated, the conclusion is drawn on need of transition from management recreational a zone to management of recreational space. In article examples of successful experience of Lviv showing a basic possibility of innovative modernization of recreational space of the historic center of the city by renovation of unclaimed industrial facilities in modern innovative cultural and leisure, hotel, the business structures improving the general condition of recreational infrastructure of the city are also given. Also author have analysed factors of innovative development of recreational space of the city from which the role of infrastructure and administrative factors is especially distinguished, the emphasis on need of transition at management of development city by space in general, and his recreational space in particular, from unicentric model, to polycentric, allowing to solve effectively existing problems of quality and availability of recreational space is placed.

Key words: recreation, planning methods, management of recreational space, innovative development, creative space, recreational space.

Постановка проблеми. Визначальна роль інновацій, як найважливішого чинника економічного зростання, вже багато років є незаперечним фактом. На відміну від багатьох країн з розвинутою ринковою економікою, які є зазвичай також центрами тяжіння для прихильників виїзного туризму, в нашій країні, поки не створена національна інноваційна система, яка могла б забезпечувати реалізацію інноваційних проектів в режимі добре налагодженого безперервно працюючого конвеєра. Існування подібних систем в економічно більш розвинених країнах з її інноваційної за своєю суттю економікою, є запорукою стійкості економічного зростання.

В Україні досвід успішної реалізації інноваційних проектів характерний лише для великих і фінансово стійких суб'єктів господарської діяльності і великих мегаполісів, в той час як добре відомо, що справжні інновації здатні проводити в життя лише гнучкі структури, які розглядають свою інноваційну активність як єдину і найголовнішу конкурентну перевагу перед великими, найчастіше вже процвітаючими олігополістичними структурами, які впевнено почувають себе на ринку.

Аналіз останніх досліджень. Проблеми рекреаційного проектування і планування та управління рекреаційними зонами міст перебувають в центрі уваги дослідників сучасності, зокрема, Величко В.В., Лукьянова Л.Г., Цибух В.І., Савранчук Л.А., Явкін В.Г., Смаль І.В., Поколодна М.М., Рябев А.А., Полчанінова І.Л. [1-5] тощо. При цьому виникає питання про ступінь новизни й відповідності подібних публікацій реальним економічним умовам і можливості їхнього використання в процесі планування рекреаційних комплексів на рекреаційних територіях і проектування рекреаційної інфраструктури. За умов нестабільності, в якій перебуває вся економічна система нашої держави, продовжує залишатись актуальною необхідність в подальших дослідженнях цілого спектру питань щодо сталого розвитку рекреаційної сфери міст. Проблеми перераховані вище, їхня актуальність обумовили вибір теми статті, визначили її мету й завдання.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження теоретико-методологічних підходів до планування та управління рекреаційним простором міст та обґрунтування необхідності запровадження інновацій при плануванні рекреаційного простору міст для отримання конкурентних переваг та створення сприят-

ливих умов для задоволення матеріальних та рекреаційних потреб людини, підвищення життєвого рівня та добробуту широких верств населення.

Виклад основного матеріалу. Рівень розвитку рекреаційних послуг в країні, значна частка яких носить соціально-направлений характер, не забезпечують високих темпів оборотності для приватних капіталів, приводячи лише до стихійного розвитку деяких сегментів галузей сфери розваг та рекреації, що вимагає державної підтримки, тому числі за допомогою програм формування та довгострокового розвитку на основі інновацій рекреаційного простору міських територій.

Говорячи про інновації в аспекті територіального розвитку великих міст і агломерацій, слід враховувати специфічні особливості і вимоги, що висуваються до їх рекреаційного простору. Управління розвитком міського простору вимагає врахування його дуальної сутності: матеріально-речової компоненти, формує предметний світ міського середовища, і соціально-особистісної, визначальною форми організації спільної діяльності та рекреації, стереотипи поведінки, спосіб життя тощо. Для міста властива висока щільність населення, високий освітній і культурний рівень жителів, значна частина яких зайнята в промисловості, торгівлі, сфері послуг, науці, висока просторова і інформаційна локалізація. Переважне значення має характер соціального освоєння, а сама інституційна структура міського простору визначається сутністю основних функціональних елементів.

У зв'язку з цим в сучасних містах завжди є території, що виконують функції адміністративного та ділового центрів, центрів виробничої і господарської діяльності, житлових і рекреаційних районів тощо. Це в повній мірі відповідає функціям, які виконує місто, серед яких демографічна, адміністративно-управлінська, виробнича, соціально-побутова, освітньо-культурна, торгово-розподільна, інформаційна, транспортно-комунікаційна, рекреаційно-туристична, спортивно-оздоровча тощо.

Будучи складним соціально-просторовим утворенням, місто утворює два простори. Перший визначається складом і концентрацією матеріально-речових компонентів, другий – характером відносин і взаємозв'язків між соціумом і компонентами першого простору. Кожен мешканець, взаємодіючи з елементами міського простору в повсякденному житті, формує власну модель цих двох просторів середовища проживання, визначальну

стереотипну модель просторової поведінки. При цьому, в поле зору окремого індивіда потрапить лише частина соціально-просторових характеристик міста, а частина сприймається байдуже і ігнорується. У зв'язку з цим виникає питання про ідентифікацію і сприйняття досліджуваного рекреаційного простору.

Проблема організації та управління рекреаційним простором міста обумовлена специфікою психофізіологічних потреб людини. Вона потребує трьох видів рекреації: щоденної – по завершенні робочого дня, щотижневої – у вихідні та святкові дні, щорічної – у періоди відпустки. Отже, середовище її проживання повинно бути здатне в значній мірі ці потреби задовольняти, а самі індивіди повинні прийняти ці властивості і можливості середовища, не ігнорувати їх, а включити в свою стереотипну модель просторової поведінки. Тільки в цьому випадку можна вважати, що мета управління рекреаційним простором досягнута, а потреба в тій чи іншій циклічній рекреації індивіда задоволена.

Організація ефективного управління рекреаційним простором вимагає уточнення суті даної категорії. В межах системного підходу рекреаційний простір можна уявити як сукупність взаємопов'язаних елементів – підсистем, відображених на рис. 1.

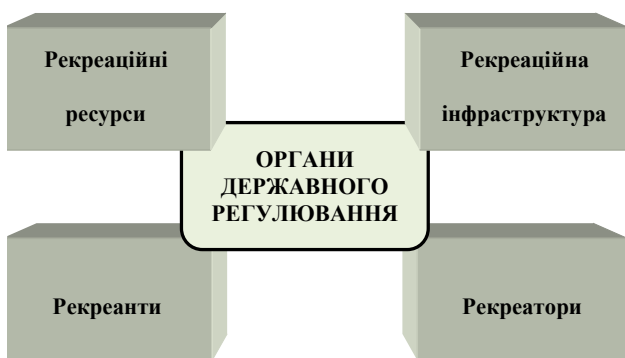


Рис. 1. Підсистеми рекреаційного простору території

Відповідно до рис. 1 рекреаційні ресурси – це об'єкти матеріального і нематеріального характеру, пряме або опосередковане споживання яких може сприяти відновленню або розвитку фізичних, психічних, духовних, інтелектуальних сил людини. Рекреаційна інфраструктура – це об'єкти матеріального світу, щоб забезпечити можливість здійснення рекреаційної діяльності. Рекреанти – це безпосередні споживачі рекреаційних послуг, які прагнуть таким чином задовольнити свої потреби. Рекреатори – це суб'єкти рекреа-

ційної діяльності, фізичні та юридичні особи, які безпосередньо здійснюють виконання соціального замовлення на надання рекреаційних послуг та отримують прибуток за результатами продажу своїх послуг. Органи державного регулювання – інституційні утворення різних рівнів управління, уповноважені від імені держави приймати рішення, прямо або побічно зачіпають інтереси або можливості функціонування перерахованих вище підсистем рекреаційного простору.

Рекреаційний простір – складне і багатозначне поняття. На думку О.О. Бейдика [6] рекреаційний простір – частина соціального простору, що використовується для рекреаційної діяльності; формується внаслідок діяльності відпочиваючих і організаторів відпочинку.

Рекреаційна зона – спеціально виділена генеральним планом і організована територія в місті і зеленій зоні, призначена для відпочинку населення [7; 8].

До складу зон рекреаційного призначення можуть включатися зони в межах територій, зайнятих міськими лісами, скверами, парками, міськими садами, ставками, озерами, водосховищами, пляжами, береговими смугами водних об'єктів загального користування, а також в межах інших територій, що використовуються і призначені для відпочинку, туризму, занять фізичною культурою і спортом.

Поняття рекреаційного простору, таким чином, відсутнє на законодавчому рівні, є лише рекреаційні зони, які і є зазвичай реальним об'єктом державного управління на практиці. Дані об'єкти цілком традиційні та повсякденні, не вимагають і не припускають широкої інноваційної модернізації, що дуже зручно для органів державного управління, але все менш зручно для безпосередніх рекреантів. В умовах прискореного темпу життя в містах і посилення професійного та загального антропогенного навантаження, мешканці міст висувають підвищені вимоги до рекреаційних послуг, які повинні прискорювати і підсилити процес відновлення фізичних і духовних сил людини. Саме тому потрібно перейти від управління розвитком рекреаційних зон до управління розвитком рекреаційних просторів міста, заснованого на посиленні ролі інноваційної складової.

Типологізація рекреаційного простору може проводитися за різними ознаками. Рекреаційні простори можуть бути просторами коротко- довгострокового використання,

відкритого або закритого типу, організовані і стихійні тощо. В межах функціонального підходу можна виділити наступні типи рекреаційних просторів [9]:

1. Лікувально-оздоровчий простір, що включає в себе санаторії, пансіонати, галереї, парки, бази відпочинку, готелі, кемпінги, підприємства громадського харчування.

2. Фізкультурно-спортивний простір, що включає фізкультурні, спортивно-тренажерні будівлі та споруди, спортивні комплекси, майданчики, басейни та інші спортивні об'єкти.

3. Освітньо-пізнавальний простір, що включає музеї, бібліотеки, історичні та архітектурні пам'ятки, етнографічні об'єкти, етнічні села, центри майстерності і ремесел, природні пам'ятки тощо.

4. Розважальний простір, що включає площі, перехідні зони, театри, концертні зали, кінотеатри, клуби, паркові атракціони тощо.

Посилення ролі інновацій у формуванні та розвитку рекреаційного простору вимагає посилення ролі креативної складової в реалізованих рекреаційних практиках. У найзагальнішому вигляді ці практики включають в себе етапи, пов'язані з конструюванням рекреаційного простору, вибором пріоритетного напрямку діяльності, визначенням доступних засобів і інструментів, формальних і неформальних способів взаємодії, створення інтерпретацій рекреаційного простору. Самі практики конструювання рекреаційного простору, аналізуючи їх в контексті креативності, слід поділяти на споживчі, творчі та управлінські.

Організаторам рекреаційних просторів слід орієнтуватися на створення умов для реалізації різних форм пізнавальної діяльності рекреантів. Існуючі простори великих міст, орієнтовані на культурне дозвілля, часто представлені сучасними, але абсолютно типовими, в деякому сенсі навіть стандартизованими, торгово-розважальними центрами, вони лише частково відповідають новому формату рекреаційних потреб, орієнтованих на більш активні форми залучення, на творче самовираження на індивідуальному або груповому рівні, на спільне створення в процесі рекреації подій, а не пасивне споглядання.

У сучасному суспільстві вже відбулися серйозні зміни в сутності споживання будь-яких товарів і послуг, в тому числі і рекреаційних. Найважливішою характеристикою споживання сьогодні стає можливість розвиватися і розвивати власні навички. Говорячи, наприклад, про вихідні дні і періоди відпустки, як про час найбільшої затребуваності рекреа-

ційних послуг, слід зазначити, що люди часто використовують його для заняття спортом, пішим туризмом, скелелазанням або різбленням по кістці і дереву тощо. Не тільки тому, що хочуть активно провести вільний час, а й тому, що прагнуть максимально радикально змінити звичний характер діяльності, відійти від повсякденності, випробувати нові переживання. Саме такий підхід сприяє більш швидкому повному відновленню фізичних, інтелектуальних, духовних сил. Саме такі рекреаційні простори можна вважати об'єктами інноваційного розвитку міських територій в сучасних умовах.

У Львові є позитивний досвід створення подібних креативних рекреаційних просторів. Його історичний і діловий центр насичений мало затребуваними сьогодні площами колишніх успішних промислових підприємств. В зв'язку з цим виникає необхідність розвивати нові креативні простори, в тому числі шляхом трансформації промислових об'єктів. Найбільш відомим з подібних вже реалізованих проєктів є FESRepublic [10] – це новий креативний простір, який будують у Львові з метою розширити центральну частину міста та створити максимально комфортні умови праці та відпочинку. У колишньому приміщенні заводу «Галичскло» (площею близько 2 га) на відстані близько 3 км від центру міста створено креативний квартал, де передбачено створення громадського простору для виставкових, культурних заходів, різноманітних акцій та місця для відпочинку відвідувачів з дітьми. Зокрема, створено приміщення для офісів, ресторанів, виставок, виробництва та концертів, спортивного залу, івент-холу, нічного клубу тощо.

Проблема деградації рекреаційного простору в містах України сягає корінням ще в радянське минуле. Основна частина рекреаційної інфраструктури в умовах планової командно-адміністративної економіки виступала сателітом об'єктів виробничої інфраструктури. Економічні реформи, що проводяться в зв'язку з переходом до ринкової економіки, призвели до втрати значної частини виробничого потенціалу і об'єктів виробничої інфраструктури. Об'єкти соціальної сфери як міського, так і регіонального значення як непрофільні активи виявилися в умовах дефіциту фінансування і стали активно виводитися за баланси підприємств. Ринкові ж механізми в кризовий період перенаправляли вивільнюються активи в галузі і сфери діяльності, здатні умовах того часу

забезпечити максимально швидкий економічний ефект для нових власників, зазвичай на шкоду соціальній та екологічній функції. Але останнє, на жаль, в тих умовах ніхто не брав до уваги.

Як підсумок, вже до середини 2000-х років в більшості великих міст загострилися проблеми екології транспорту, деградації рекреаційної інфраструктури і нерозвиненості рекреаційного простору в цілому. Це, в свою чергу, почало призводити до ситуації, коли переваги проживання в міському просторі, пов'язані з розширеними можливостями і зручністю користування «плодами» розвинутою виробничою та соціальною інфраструктури, розвивати і примножувати людський капітал, почали повсюдно нівелюватися посиленням існуючих і виникненням нових ризиків для життя і здоров'я мешканців міст, серед яких – зростанням масштабів забруднення навколишнього середовища, поширення девіантної поведінки, психічних розладів.

Говорячи про місто Львів, відповідно до [11] у розділі 12. Ландшафтно-рекреаційні території зазначається наступне: площа існуючої системи зелених насаджень загального користування складає 820 га, забезпеченість 11.2 м²/люд при нормі 17 м²/люд. Формування системи ландшафтно-рекреаційних територій передбачається шляхом встановлення юридичних меж існуючих парків і особливого режиму використання та забудови територій, створення і благоустрій парків в нових районах міста з доведенням їх загальної площі до нормативного показника.

Генплан передбачає будівництво нових парків загальною площею приблизно 120 га і перетворення 360 га прилеглих до міста лісів Брюховицького лісництва в міський лісопарк, для забезпечення мешканців перспективних районів «Збоїще», «Голоско», «Під Голоском», «Боднарівка».

В реалії Генплан міста Львова – це хаотично відкориговані детальні плани територій з грандіозними новобудовами на місцях рекреаційних зон, відсутність інфраструктури, транспортний колапс, застарілий і збитковий громадський транспорт, брак дитячих садочків і шкіл та відсутність будь-якої стратегії розвитку міста [12]. Відсутність у міської влади стратегічного бачення розвитку міста призводить до загального невдоволення львів'ян, яких станом на 1 листопада 2018 року управління статистики нарахувало 757 835 людей.

Саме розроблення місцевих правил забудови могли б надати розуміння міського роз-

витку усім львів'янам. Житлове будівництво і території придатні під житлову забудову у місті розвиваються не відповідно до Генплану, а у відповідності до наявності вільних земельних ділянок, незалежно від цільового призначення, стану інженерних мереж, наявності соціальної інфраструктури та транспортного сполучення.

Процедура надання дозволів на житлове будівництво через містобудівну раду і рішення виконкому не передбачає аналізу соціальної і інфраструктурної спроможності районів міста. Ніхто не вивчає і не аналізує, спроможності транспортної мережі району, кількість садочків і шкіл, навантаження на інженерні і комунікаційні мережі. В результаті страждають не лише мешканці новобудов, але й забудовники, які змушені вкладати кошти не у розбудову соціальної інфраструктури, а у комунікації, які в останній момент не витримують навантажень [12].

Хаотичні забудови, відсутність загально-міських інфраструктурних проектів, кредити на стратегічно непродумані проекти щоденно наближає місто до неминучого паралічу, який позбавить львів'ян вільно переміщатися, працювати, вчитися і загалом комфортно жити.

Ріст і розвиток міст дуже часто відбувається на шкоду навколишньому природному середовищу. Екологія майже завжди страждає від процесів урбанізації територій. Тим часом екологічне благополуччя є фактором фізичного і психічного здоров'я людини, фактором його можливого відновлення. Однак проблема нерозвиненості природних об'єктів як елементів рекреаційного простору є актуальною для міст. Паркові зони і сквери – це не тільки екологічно привабливе простір, але і комунікативний центр, місце відпочинку, відновлення фізичних і духовних сил, активної діяльності, що несе високий рекреаційний ефект.

Позитивним у цьому контексті можна відзначити відновлення Замарстинівського парку у Львові, частина якого була могла піти під самовільну забудову [13]. Розробники проекту з відновлення Замарстинівського парку – урбаністична ініціатива «Група-109», який став переможцем та виграв 2,7 мільйона з громадського бюджету Львова. Автори проекту Анна Журба та Микита Гладченко створили креативний проект з відновлення занедбаного парку у стилі українського козацтва.

Креативні інновації у формуванні та розвитку рекреаційного простору міста вимагають ресурсного забезпечення. Основні групи

таких ресурсів, які є факторами розвитку, цілком традиційні. Це історико-культурні, демографічні, управлінські, інфраструктурні, природно-кліматичні.

Історико-культурні чинники є найважливішим ресурсом при формуванні сучасного рекреаційного простору. Вони визначають історичний контекст і унікальність простору, сам рекреаційний потенціал території.

У зв'язку з цим значимість даного чинника для Львова важко переоцінити. Щорічно місто приймає мільйони туристів, які прибувають відчувати його неповторний колорит, дух великої культури в різних її проявах, який вдається зберігати протягом багатьох століть, незважаючи на революції, війни, соціально економічні перетворення тощо. Разом з тим це ускладнює пошук шляхів інноваційного розвитку даного рекреаційного простору, так як обмежує вибір можливих підходів та інструментів при плануванні і реалізації стратегії оновлення. Реалізовані інновації в цьому сенсі повинні повністю відповідати головному принципу – не нашкодь.

Проблемою багатьох міст є те, що їхній рекреаційний простір, який історично склався не завжди дозволяє реалізувати стратегію адаптивної рекреації, тобто зробити його зручним для задоволення рекреаційних потреб різної циклічності і характеру. Місто – це великий, складний, живий організм, в якому «все залежить від усього». Зокрема, у м. Львів можна спостерігати незадовільний стан транспортних комунікацій міста, з незліченними аваріями і пробками та «розбухання» міської території при наявності величезних неосвоєних і засмічених просторів всередині міста, в тому числі в історичній його частині.

Демографічний фактор також відіграє велику роль з огляду на те, що, по-перше, саме від нього і його характеристик залежить характер використання та масштаби залучення в господарський оборот всіх інших факторів, а по-друге – специфіка сформованого в результаті рекреаційного простору. Облік даного чинника дозволяє говорити про можливість формування за гендерним принципом рекреаційних кластерів, які, в кінцевому підсумку, будуть сприяти підвищенню якості рекреаційного простору міста.

Фактори управління та інфраструктурні чинники слід аналізувати разом. Розвиток, сегментація, спеціалізація міської інфраструктури, підвищення рівня значущості рекреаційного простору зумовлені високою і зростаючою високими темпами частки місь-

кого населення. З урахуванням цієї тенденції, розвиток міського простору, в тому числі управління розвитком і локалізацією рекреаційного простору, слід здійснювати на основі концепції поліцентризму.

Традиційно основною концепцією розвитку міст була концепція моноцентризму, коли всі форми ділової, туристичної, рекреаційної активності концентрувалися в центральній частині, за якою слідували середній і периферійний простір, а розвиток міст передбачав лінійне ієрархічне поглинання і розширення кожного з просторів. В результаті загострення транспортних проблем і підвищення масштабів добової маятникової міграції істотно падає якість життя в умовах міського середовища.

Концепція поліцентризму, що виникла ще в ХХ ст., навпаки, передбачає, що міський простір формується і розвивається як безліч відносно самодостатніх кластерів [3, с. 329], максимально ефективно використовують в своїй структурі природні елементи навколишнього природного середовища, що надає кожному кластеру певну індивідуальність, дозволяє задовольнити основні потреби мешканців міст у зайнятості, споживанні, дозвіллі. Особливо актуальним цей підхід стає при плануванні нових міст і районів, реконструкції та реновації існуючих міських територій.

Львову, як і багатьом іншим містам з багатовіковою історією, даний підхід дозволить в повній мірі зберегти переваги багатой архітектурної та культурної спадщини, зосередженої переважно в історичному центрі, доповнюючи його новими сучасними формами рекреаційних просторів, також життєво необхідних місту, що динамічно зростає і розвивається, знизить антропогенне навантаження від процесів повсякденного міського життя на об'єкти історико-культурної спадщини центру міста, ефективність використання яких як об'єктів туристичної і рекреаційної інфраструктури в зв'язку з цим помітно підвищиться. Зростаючий рівень концентрації і підвищення інтенсивності функціональних процесів життя в центрі міст все більше ускладнює використання культурного, туристичного, рекреаційного потенціалу історичного центру, в той час як полі центричність територіального розвитку дозволить істотно «розвантажити» дані центри від рутинних функцій, що забезпечують життєдіяльність міста, без шкоди можливостям їх використання з метою туризму та рекреації.

Прикладом цього може слугувати будівництво ТРЦ Spartak у Львові [14]. Комп-

лекс збудували на території занедбаної навчально-спортивної бази «Спартак» в одному з найбільших і густонаселених районів Львова, на головній магістралі, в оточенні існуючої та нової житлової забудови. Проект характеризується відмінною транспортною і пішохідною доступністю: в 5 хвилини їзди від центру міста, поблизу зупинок громадського транспорту і зручних автомобільних розв'язок. Зона охоплення становить понад 240 000 осіб.

Площа спортивного торгово-розважального центру Spartak – 23 000 кв. м. Якірними орендарями ТРЦ стануть мережа продуктових супермаркетів Сільпо (4000 кв. м), кінотеатр Multiplex, а також спорткомплекс Sportlife площею понад 6800 кв. м з басейном олімпійського стандарту. Планується зона сучасного фуд-корту в новому форматі, хобі-маркет Akvarel N, до складу якого увійде розважальний центр, салони краси, brow bars, салони зв'язку, хімчистка, аптеки, галерея магазинів одягу, косметики і аксесуарів відомих мережевих брендів, цікавих потенційному відвідувачеві.

Висновки. Підводячи підсумки, слід зазначити, рекреаційний простір міста як об'єкт управління інноваційного розвитку міських територій – це простір, функціонування його підсистем з метою задоволення рекреаційних потреб людей. Основними підсистемами рекреаційного простору є рекреаційні

ресурси, рекреаційна інфраструктура, рекреатори, рекреанти, органи державного управління. Роль останніх є ключовою і полягає у створенні інституційного середовища для ефективної взаємодії всіх інших підсистем.

В умовах соціально-економічних перетворень і трансформацій 1990-х – початку 2000-х років увага до проблем забезпечення якісної і всебічної рекреації в містах в Україні помітно зменшилася. Процеси розвитку рекреаційних просторів протікали часто стихійно, призводячи до помітної деградації в тій частині, де надання рекреаційних послуг не дозволяло отримувати доходів. В результаті спостерігався істотний дисбаланс і деградація рекреаційного простору великих міст України.

Зростання темпу міського життя, збільшення фізичного і психологічного навантаження на мешканців міст вимагають не тільки відновлення, але і інноваційного розвитку об'єктів рекреаційної інфраструктури на основі нових теоретико-методологічних підходів до планування та управління рекреаційним простором міст, які враховують як специфічні риси доступних рекреаційних ресурсів, так і переваги поліцентричної концепції розвитку міського простору, що дозволяє, відтак, істотно підвищити якість, доступність, інтенсивність використання існуючих і проєктованих об'єктів рекреаційної інфраструктури рекреаційного простору міста.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Величко В.В. Організація рекреаційних послуг : навч. посібник. Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2013. 202 с.
2. Лукьнова Л.Г., Цыбух В.И. Рекреационные комплексы : учеб. пособие / под общ. ред. В.К. Федорченко. Київ : Вища школа, 2004. 346 с.
3. Савранчук Л.А., Явкін В.Г. Рекреаційна географія. Письмові консультації. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2012. 110 с.
4. Смаль І.В. Основи географії рекреації і туризму. Ніжин : НДПУ ім. Миколи Гоголя, 2004. 264 с.
5. Покоłodна М.М., Рябев А.А., Полчанінова І.Л. Конспект лекцій по дисципліні «Рекреаційні комплекси» (для студентів 4 курсу денної і заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, галузі знань 0201 «Культура», галузі знань 0307 «Туризм» напряму підготовки 6.020107 «Туризм»). Харків : ХНАМГ, 2010. 116 с.
6. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреології та рекреаційної географії. Київ : «Палітра», 1997. 130 с.
7. Закон України Про мораторій на видалення зелених насаджень на окремих об'єктах благоустрою зеленого господарства м. Києва від 02.12.2010 № 2739-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2739-17> (дата звернення: 28.01.2019).
8. Наказ Про затвердження правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України від 10.04.2006 № 105 / Мінбуд України. Правила. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-06> (дата звернення: 28.01.2019).
9. Чеберко Е.Ф., Смирнов С.А. Формирование инновационных бизнес-моделей предприятий туристической отрасли в условиях системного кризиса. *Управленческое консультирование*. 2016. № 4 (88). С. 186–198.

10. FESTrepublic : як на місці заводу у Львові будують ще одне місто. URL: http://tvoemisto.tv/exclusive/festrepublik_yak_u_lvovi_buduuyut_shche_odne_misto_78042.html (дата звернення: 28.01.2019).

11. Коригування генерального плану м. Львова. II стадія. Генеральний план. / Міністерство регіонального розвитку та будівництва України, Державне підприємство Державний інститут проектування міст «Містопроект». Том 3. Основні положення URL: https://www.city-adm.lviv.ua/lmr/images/.../01_genplan.pdf (дата звернення: 28.01.2019).

12. Генплан міста Львова – стратегічний документ чи офіційно затверджений папірець? опубліковано 02 січня 2018, 13:18. URL: https://galinfo.com.ua/news/genplan_mista_lvova__strategichnyy_dokument_chy_ofitsiyno_zatverdzhenuy_papirets_277904.html (дата звернення: 28.01.2019).

13. Як виглядатиме Замарстинівський парк у Львові. Візуалізація. URL: <http://photo-lviv.in.ua/yak-vyglyadatyme-zamarstynivskiy-park/> (дата звернення: 28.01.2019).

14. Заповнюваність ТРЦ Spartak у Львові вже 84%: які магазини відкриються в ТРЦ. Опубліковано 04.12.2018. URL: <http://lviv1256.com/economy/zapovniuvanist-trts-spartak-u-l-vovi-vzhe-84-iaki-mahazyny-vidkryut-sia-v-trts/?fbclid=IwAR39WQOgKRfiXzggfJIDvQ0n1HcXxQcaOhyR8zY7NL2Bv88tOfe81rYptUU> (дата звернення: 28.01.2019).

REFERENCES:

1. Velychko V.V. Orhanizatsiia rekreatsiinykh posluh: navch. posibnyk. Kharkiv : KhNUMH im. O.M. Beketova, 2013. 202 s.

2. Luk'nova L.G., Tsybukh V.I. Rekreatsionnye komplekсы: ucheb. posobie / pod obshch. red. V.K. Fedorchenko. Kyiv: Vishcha shkola, 2004. 346 s.

3. Savranchuk L.A., Yavkin V.H. Rekreatsiina heohrafiia. Pysmovi konsultatsii. Chernivtsi: Chernivetskyi natsionalnyi universytet, 2012. 110 s.

4. Smal I.V. Osnovy heohrafiy rekreatsii i turyzmu. Nizhyn : NDPU im. Mykoly Hoholia, 2004. 264 s.

5. Pokolodna M.M., Riabiev A.A., Polchaninova I.L. Konspekt leksii po dystsyplinі «Rekreatsiini komplekсы» (dlia studentiv 4 kursu dennoi i zaochnoi formy navchannia osvitho- kvalifikatsiinoho rivnia bakalavr, haluzi znan 0201 «Kultura», haluzi znan 0307 «Turyzm» napriamu pidhotovky 6.020107 «Turyzm»). Kharkiv : KhNAMH, 2010. 116 s.

6. Beidyk O.O. Slovnyk-dovidnyk z heohrafiy turyzmu, rekreatsii ta rekreatsiinoi heohrafiy. Kyiv : «Palitra», 1997. 130 s.

7. Zakon Ukrainy Pro moratorii na vydalennia zelenykh nasadzhen na okremykh ob'ekтах blahoustroiu zelenoho hospodarstva m. Kyieva vid 02.12.2010 # 2739-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2739-17> (data zvernennia: 28.01.2019).

8. Nakaz Pro zatverdzhennia pravyl utrymannia zelenykh nasadzhen u naselenykh punktakh Ukrainy vid 10.04.2006 # 105 / Minbud Ukrainy. Pravyla. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-06> (data zvernennia: 28.01.2019).

9. Cheberko E.F., Smirnov S.A. Formirovanie innovatsionnykh biznes-modeley predpriyatiiy turistsheskoy otrasli v usloviyakh sistemnogo krizisa / *Upravlencheskoe konsul'tirovanie*. 2016. № 4 (88). S. 186–198.

10. FESTrepublic : yak na misti zavodu u Lvovi buduuyut shche odne misto. URL: http://tvoemisto.tv/exclusive/festrepublik_yak_u_lvovi_buduuyut_shche_odne_misto_78042.html (data zvernennia: 28.01.2019).

11. Koryhuvannia heneralnogo planu m. Lvova. II stadiia. Heneralnyi plan. / Ministerstvo rehionalnogo rozvytku ta budivnytstva Ukrainy, Derzhavne pidpriemstvo Derzhavnyi instytut proektuvannia mist «Mistoproekt». Tom 3. Osnovni polozhennia. URL: https://www.city-adm.lviv.ua/lmr/images/.../01_genplan.pdf (data zvernennia: 28.01.2019).

12. Henplan mista Lvova – stratehichniy dokument chy ofitsiino zatverdzhenyi papirets? opublikovano 02 sichnia 2018, 13:18. URL: https://galinfo.com.ua/news/genplan_mista_lvova__strategichnyy_dokument_chy_ofitsiyno_zatverdzhenuy_papirets_277904.html (data zvernennia: 28.01.2019).

13. Yak vyhlyadatyme Zamarstynivskiy park u Lvovi. Vizualizatsiia. URL: <http://photo-lviv.in.ua/yak-vyglyadatyme-zamarstynivskiy-park/> (data zvernennia: 28.01.2019).

14. Zapovniuvanist TRTs Spartak u Lvovi vzhe 84%: yaki mahazyny vidkryutsia v TRTs. Opublikovano 04.12.2018. URL: <http://lviv1256.com/economy/zapovniuvanist-trts-spartak-u-l-vovi-vzhe-84-iaki-mahazyny-vidkryut-sia-v-trts/?fbclid=IwAR39WQOgKRfiXzggfJIDvQ0n1HcXxQcaOhyR8zY7NL2Bv88tOfe81rYptUU> (data zvernennia: 28.01.2019).